

Att bo i Larv

Bebyggelsen består av mindre och större gårdar samt tätbebyggda områden runt skolan och i byar som Edum, Faleberg, Karlsberg, Kåryd, Malmene, Slättås, Ryd och Valeberg. Det finns ett utbud av såväl äldre som yngre hus och lägenheter att hyra eller köpa. Huspriserna är låga och attraktiva.



Larv - ny bebyggelse

Kultur- och samhällsverksamhet

I Larv finns ett rikt förenings- och kulturliv. **Hembygdsföreningar** (Larv och Valeberg-Ryd), **Röda korset**, **Idrottsförening** (Larvs Fk), **politiska föreningar**, **syföreningar** samt en **intresseförening** (Hela Larv ska leva). **Föreningar i samverkan** försöker utveckla miljö, service, boende samt sysselsättning bl.a. genom läger- och teaterverksamhet, utmärkning av promenad-, cykel- samt bilder. På sommarhalvåret ger **ScenVara** föreställningar i Teaterladan (nr 32 på kartan)

Bland olika arrangemang kan nämnas: **Torsdagslunch** varannan torsdag under vinterhalvåret dit alla är välkomna. Hembygdsföreningen ordnar **Valborgsmäsofirande** där Larvs pastorskör hälsar våren välkommen vid Larvs Bäsing.

Hem och samhälle arrangerar flera kurser bl.a. i vävning och förestår **vävstuga**. Intresseföreningen har en **pub** som är öppen för medlemmar några gånger per år.

Idrottsföreningen anordnar **drive-in-bingo** på torsdagar under sommarhalvåret vid sidan om huvudaktiviteterna **fotboll, bordtennis och motion**. Vid idrottsplatsen finns en **boulebane**.



Larv - äldre bebyggelse

Idrottsföreningen, Svenska kyrkan och **Salem** bedriver en bred **barn- och ungdomsverksamhet**.

Hemtjänsten är väl utbyggd. I församlingshemmet bedrivs ett **daghem** för 30-talet barn. I **skolan** går barn i klasserna 1-6. I skolan finns fritids.

Tillgång på hantverkare som elektriker, murare, rörmokare, och snickare är god. Exempel på verksamheter i Larv: bilverkstad, åkerier, stuguthyrning, antik- och loppis försäljning, konstateljé, honungsförsäljning, hjortuppfödning, släpvagnsföretag, snickeri, såg, catering, musikbutik m.m. Utbyggnad av fibernät har skett i området.

Information om Larv kan erhållas från:

- hemsidan: **www.larv.se**

Guidade turer kan beställas via:
• Hasse Lundmark tel. 0512-420 21

Föreningar i samverkan:

- **Hembygdsföreningarna i Larv samt Valeberg/Ryd**
 - Larvs Fk
- **Larvs intresseförening**
 - LRF
 - Salem
 - ScenVara
- **Röda korset**



Tjejla
get tar
paus



LARV

Kulturbygd mellan slätt och skog



Rapsfält väster om Larvs kyrka

Upplev Larv

I Larv bor och verkar ca 800 personer som tror på sin bygd och dess framtid - ortstro. Miljön är lugn och trivsamt. Här finns livskvalité för yngre och äldre samt goda möjligheter till ett bra boende.



Valborgsfrirande vid Larvs Bäsing

Larv ligger i Vara kommun, Västra Götalands län. Trakten är en gammal kulturbygd i gränslandet mellan slätt och skog. Här övergår den öppna, bördiga slätten med sina böljande åkrar, i ett skogslandskap. Slingrande åar med sina dalgångar och lövskog ger en tilltalande och omväxlande bygd.

Gravhögar, domarringar, bautastenar, runsten, fornåkrar, ängs- och hagmarker talar om att vi är i en bygd som präglats av människan sedan årtusenden.

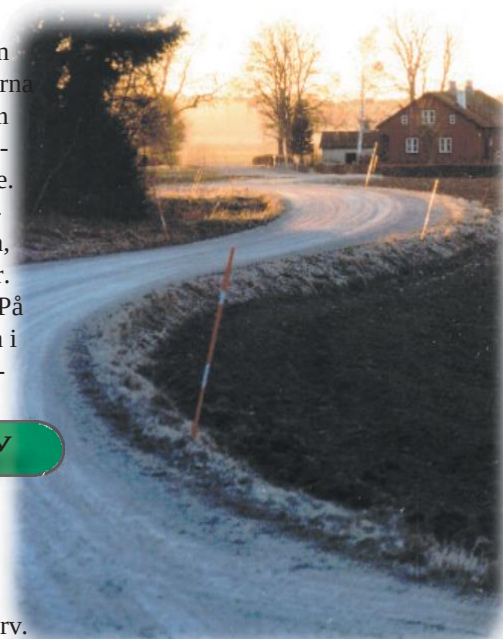
Larvs natur

Åkrar dominerar Larvs norra delar. Jordbruket bedrivs idag huvudsakligen kreaturslöst, varför betesmarker har blivit en sällsynt naturtyp. Lövskogsområden av lundkaraktär finns i Jultorp, och äldre slätter- och betesmarker i t.ex. Ranahult.

I Edsmärens kronopark - ”Parken” - finns lövskogsreservat som lämnats för fri utveckling. Skogarna i ”Parken” domineras av gran och tall. Den mest ursprungliga naturtypen är mossen t.ex. Finnamosse. Här finns arter som är karaktäristiska för högmossar bl.a. hjortron, tranbär samt insektsätande växter. Det är en viktig miljö för fåglar. På våren och hösten samlas tranorna i avvaktan på vidare färd norr- respektive söderut.

Hitta till Larv

I Larv möttes många vägar bl.a. från Sjuhärads- och Falbygden. Den gamla leden mellan Lödöse vid Göta älv och biskopsstaden Skara passerade också genom Larv.



Larv nås norrifrån via väg 47 (Falköping - Trollhättan). Från Borga vid Lidan följer man gamla Skara-Lödösevägen till Larv. Från E20 (Göteborg - Skara) når man Larv via Vedum. Från kommunens centralort Vara kan man söka sig till Larv utmed flera mindre vägar.

Röd led
Promenadled ca 5 km

1. **Larva Bäsing** En av Västergötlands största gravhögar som ingår i ett större gravfält. Högen är inte undersökt. En vikinga- eller bronsåldershövding kan ligga begravd här. Den kan också ha använts som grav under olika tidsepoker under den förkristna tiden. Ordet bäsing är nämnt i äldre Västgötalagen från 1200-talet.

3. **Väderkullen** En av Larvs många storhögar, 23 m i diameter. Fynd från 600-talet e.Kr. - ett bältesspanne i brons - har gjorts i anslutning till gravhögen.

5 **Onsjö tingshus** Tingshus med arrest, s.k. häradskista. Här var tingsplats sedan medeltiden och marknadsplats med gästgiveri fram till 1887. En minnessten restes 1965.

7. **Hedensborg** Larvs FK:s idrottsplats. Flera fotbollsplaner och samlingslokal. Milsten från 1707.

9. Broar Promenadvägen leder till en bro över ån som uppfördes 1997 - en symbol för hur lokala initiativ positivt påverkar vår livsmiljö. rester av en äldre väld bro finns vid vägskalet och parkeringsplatsen nedanför kyrkan.

Vitsippor vid skogsbäck

Start Parkering
nedanför
kyrkan

10. Präst-
gården Se röda
 leden.

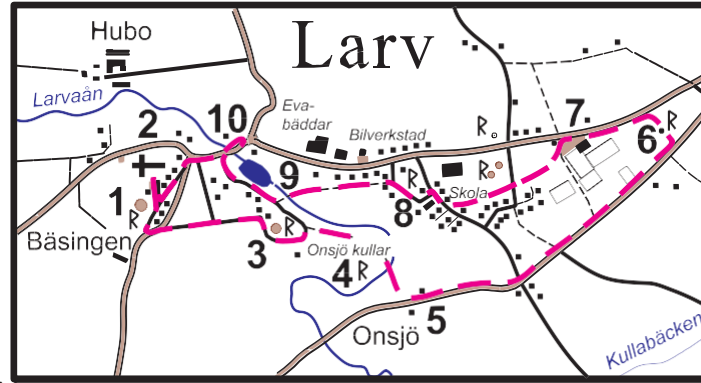
12. Larvåns dalgång Vacker natur i skyddad dalgång.

13. Lockebacke Gravfält med domarringar

15. Karlsberg Fram till storskiftet 1858
en by med samlad be-
byggelse
belägen inom **Mot Bitter**
allmänningen **Herrij**
Edsveden.
Flera av gårdarna
var militära boställen.

16. Fornåkrar Tydligt ryggade åkrar, nu i planterad granskog. Sannolikt från tidig medeltid då vändskiveplojen togs i bruk.

5. **Onsjö tingshus** Se **röda leden.**

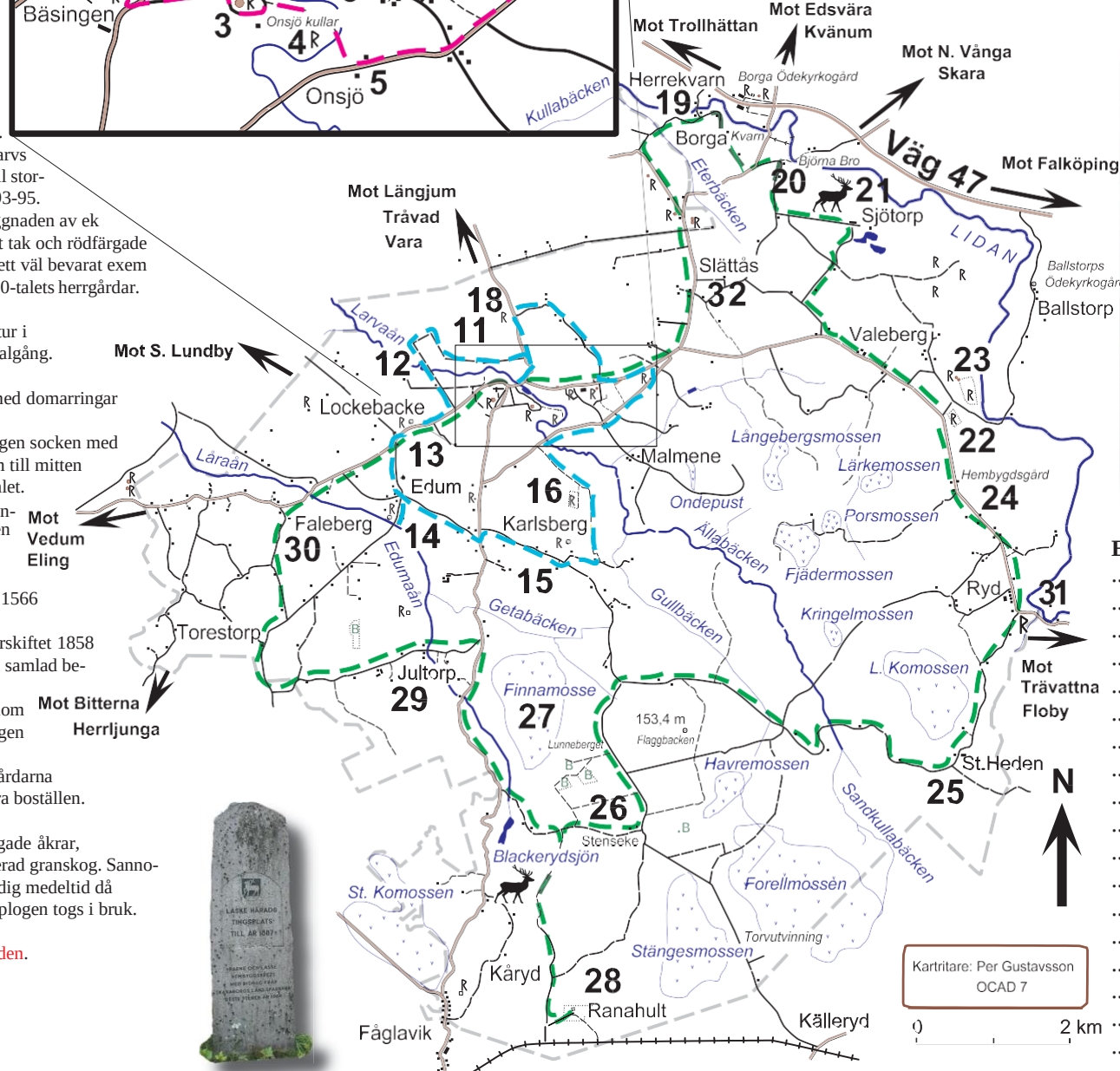


Röd led ca 5 km Promenadled
Blå led ca 10 km Cykelled
Grön led ca 30 km Billed

6. Larvs hed Se röda leden.

7. **Sten-** Domarring, gravhögar
backen.

18. Lutesten Sägeromspunnen,
omnämns i en sägen om
Larva Bäsing. Kan vara en
gravsten.



Minnessten vid Onsjö tingshus

A tall, slender, and heavily moss-covered standing stone (menhir) stands prominently in a green field. In the background, a church with a tall, dark spire is visible through a line of trees. The sky is overcast and grey. The stone has a rough, weathered texture with patches of green moss. At its base, there are some smaller rocks and a pile of dark, charred wood or bark.

Lutesten med Larvs kyrka i bakgrunden

a

n

Start Parkeringsplatsen nedanför kyrkan

6. Larvs hed Se **röda leden**.

19. Herrekvarn Lidans högsta fall. Vacker miljö.

20. **Björ nabro** Omnämnd redan på 1100-talet som en bro över Lidan. Vägen Skara-Lödöse passerade här. Bron hade två spann, 10 resp. 8 meter långa. Nu finns en gångbro som vilar på de gamla socklarna.

21. Sjötorps säteri Gamnalt säteri med historisk anknytning. 1529 ägdes det av väpnaren och Härads-hövdingen Matts Kafle som delvis var lojal mot Gustav Vasa under Västgötaupproret. Karl XI besökte Sjötorp 1685. Byggnaderna liksom omgivningen, bl.a. med en dubbel allé, utgör en vacker herrgårdsmiljö. Jordbruksmarken används idag för hjortuppfödning.

22. **Valeberg** Ett större gravfält med en stor hög (Stadskullen), 37 runda stensättningar, 7 domarringar, 5 resta stenar, en kvadratisk stensättning och 4 treuddar. Spår av fornåkrar syns på gravfältet.

23. Ekeberga Vacker ekskog med fornåkrar och gravhögar.

24. Valeberg- Hembygdsgård med pietetsfullt bevarad ryggåsstuga och autentisk inredning.

Edsveden- Täcker en stor del av södra och sydöstra Larv. Edsveden är en gammal allmänning
Edsmären som är nämnd i Västgötalagen från 1200-talet. På 1500-talet gjorde Gustav Vasa
anspråk på skogen. Under 1600-talet markerades Edsvedens gränser med rör,
stenhällar och naturstenar. Skogsbeståndet utarmades och planteringar anlades i slutet
av 1800-talet. Edsmären ägs idag av Assidomän. Ett flertal mossar finns, delvis
med torvbrytning.

31. Finnestorp Utgrävning av en offerplats från 400-600 e.kr (700 år före Arn). Storleken vittnar om att platsen varit viktig och berört ett stort område. Många intressanta föremål har hittats.

32. Teaterladan

25. **Stora Heden** Tidigare säteri och belägen inom Edsveden. Huset upptimrat på gammalt sätt av ek; senare tillbyggt.

26. Stenseke Ett hemman från början av 1800-talet, tidigare kronojägar- och arrendeboställe. Ett magasin i fornnordisk stil är idag ett intressant inslag. Fungerade bl.a. som kunglig jaktstuga för Oscar II och Gustav V.

27. **Finna-
mosse** En mosse med karaktäristisk och ursprunglig vegetation. Rast- och häckningsplats för tranor.

28. **Ranahult** Naturreservat med restaurerade gamla betes- och hagmarker med bl.a. hamlade träd och sällsynta växter.

29. Jultorp Jultorp Ranch med Westernridning.

30. Faleberg Vackert belägen mangårdsbyggnad. Tidigare berömt ardennerstuteri.

13. Lockebacke Se blå leden.

**Välkommen till Lerv och
njut av vår vackra miljö!**